

Ochrana spotřebitelů z pohledu Německa a Evropy

Prof. Dr. Martin Schmidt-Kessel

29. duben 2015

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Co je to politika ochrany spotřebitele?

Dva směry

- **Ochrana spotřebitelů**

- Doplněk svobod trhu
- Reakce na rizika
- Základem je všeobecný konsensus
 - Rozdíly v míře a nástrojích ochrany
 - Rozdíly v hodnocení trhu

- **Podpora zájmů spotřebitelů**

- Zaměření poptávky
- Vzdělávání spotřebitelů
- Organizace zájmů spotřebitelů
- Soulad jako součást *hospodářské a sociální politiky?*

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Zákon o potravinách jako příklad

- Čl. 3 Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
„Poskytnutí informací o potravinách slouží komplexní ochraně zdraví a zájmů spotřebitelů tím, že nabízí konečným spotřebitelům základ pro fundovanou volbu a bezpečné použití potravin se zvláštním zřetelem na zdravotní, ekonomické, ekologické, sociální a etické aspekty.“

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Zákon o potravinách jako příklad

- Čl. 3 Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
„Poskytnutí informací o potravinách **slouží** komplexní ochraně zdraví a zájmů spotřebitelů tím, že nabízí konečným spotřebitelům základ pro fundovanou volbu a bezpečné použití potravin se zvláštním zřetelem na zdravotní, ekonomické, ekologické, sociální a etické aspekty.“

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Zákon o potravinách jako příklad

- Čl. 3 Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
„Poskytnutí informací o potravinách **slouží** komplexní **ochraně zdraví a zájmů spotřebitelů** tím, že nabízí konečným spotřebitelům základ pro fundovanou volbu a bezpečné použití potravin se zvláštním zřetelem na zdravotní, ekonomické, ekologické, sociální a etické aspekty.“

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Zákon o potravinách jako příklad

- Čl. 3 Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
„Poskytnutí informací o potravinách **slouží** komplexní **ochraně zdraví a zájmů spotřebitelů** tím, že nabízí konečným spotřebitelům základ pro fundovanou volbu a bezpečné použití potravin se zvláštním zřetelem **na zdravotní, ekonomické, ekologické, sociální a etické aspekty.**“

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Zákon o potravinách jako příklad

- Čl. 3 Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
„Poskytnutí informací o potravinách **slouží** komplexní **ochraně zdraví a zájmů spotřebitelů** tím, že nabízí konečným spotřebitelům základ pro **fundovanou volbu** a **bezpečné použití** potravin se zvláštním zřetelem **na zdravotní, ekonomické, ekologické, sociální a etické aspekty.**“

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Cíle ochrany spotřebitelů

- Zajištění zásobování
 - např.: zásobování základními potřebami, běžný účet pro každého
- Přiměřené ceny
 - např.: neférová vedlejší cenová ujednání; vyhlášky o odměnách
- Ochrana tělesné integrity
 - např.: bezpečnost produktů a potravin
- Ochrana ekonomických a ostatních preferencí
 - např.: právo na odvolání, ochrana investorů, organizované zájezdy
- Ochrana osobnosti
 - např. : ochrana dat, právo na zapomenutí“ “

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Různorodost nástrojů ochrany

- Informační povinnosti
- Omezení reklamy
- Práva na odvolání
- Závazné právo a kontrola obsahu
- Požadavky na uznávání kvalifikace
- Výkon dozoru / Zkouška spolehlivosti
- Pojištění zákonné odpovědnosti
- Opatření k zajištění kvality (normování, certifikace, pečeť jakosti, Codes of Conduct)
- Mechanismy mimosoudního řešení sporů

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Uplatnění práv spotřebitelů

- Jednotlivý spotřebitel
 - vyhledá konzultaci
 - obrátí se na subjekt smírného řešení sporu
 - podá žalobu u civilních soudů
 - podá stížnost u některé instituce/ úřadu
- Příslušné instituce /úřady
 - přijmou rozhodnutí o povolení/připuštění
 - provádějí preventivní kontrolu
 - zakazují protiprávní jednání
 - odebírají povolení / uzavírají podniky
 - ukládají sankce ve formě pokut
- Svazy spotřebitelů
 - poskytují spotřebitelům konzultaci
 - zveřejňují nezákonné praktiky
 - vyžadují zdržení se nezákonných praktik

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Přeshraniční uplatnění práv spotřebitelů: Příslušnosti (1)

- Síť Evropských spotřebitelských center ECC-Netzwerk pro účely konzultací přeshraničních případů
- Příslušnost civilních soudů
 - V zásadě soudní příslušnost spotřebitele při zaměření své činnosti na svůj domovský stát (Čl. 17 Nařízení Brusel Ia)
 - Ubikvita negociační žaloby (Čl. 7 č. 3 Nařízení Brusel Ia)

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Přeshraniční uplatnění práv spotřebitelů: Příslušnosti (2)

- Příslušnosti správních orgánů
 - Při pochybách možnost navázat na místo příčiny
 - Rozsáhlé výjimky na základě unijního práva
 - Princip země původu / Stát hlavního sídla
 - Doplnění Nařízením (EU) Nr. 2006/2004
- Příslušnosti v souvislosti s pokutami zdaleka nejasněny

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Přeshraniční uplatnění práv spotřebitelů: Použitelné právo (1)

- Spotřebitelská smlouva: Právo dle bydliště/sídla spotřebitele, Čl. 6 Nařízení Řím I
 - Zaměření na stát sídla/bydliště spotřebitele
 - Omezené možnosti volby práva
 - Nejasná kvalifikace předsmuvních informačních povinností
- Negociační žaloba
 - Místo porušení, Čl. 4 Nař. Řím II
 - Místo narušení trhu, Čl. Nař. 6 Řím II
 - Popř. samostatná návaznost porušené normy

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Přeshraniční uplatnění práv spotřebitelů : Použitelné právo (2)

- Použitelné správní právo
 - V případě pochyb široké navázání na místo příčiny
 - Rozsáhlé výjimky na základě unijního práva
 - Principy země původu / Stát hlavního sídla
- Použitelné právo v souvislosti s pokutami zpravidla dle místa činu
 - Problém: vypadnutí vztahové normy z hlediska správního práva

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Shrnutí

- Zejména pokud jde prosazování správního práva, je zde mnohé, co se můžeme od české ochrany spotřebitelů naučit.
- Pokud jde o přeshraniční prosazování, je ještě co dělat, také v oblasti aplikace práva.
 - Prosazování z hlediska občanského práva funguje zpravidla v zemi sídla spotřebitele dle jejího práva.
 - Prosazování z hlediska správního práva funguje zpravidla dle pravidel země sídla obchodníka.

Ochrana spotřebitelů v Evropě

Děkuji Vám za pozornost

Martin.Schmidt-Kessel@uni-bayreuth.de